

Projekt

z dnia 17 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**STANOWISKO NR
RADY MIASTA TARNOBRZEGA**

z dnia 2025 r.

w sprawie ustanowienia roku 2026 Rokiem doktor Olgi Lilien

Na podstawie § 28 ust. 2 pkt 2 Statutu Miasta Tarnobrzega, przyjętego uchwałą Nr XIV/157/2024 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 27 listopada 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz. 5774), ustanawia się co następuje:

- § 1.** Ustanawia się rok 2026 "Rokiem doktor Olgi Lilien."
- § 2.** Wykonanie stanowiska powierza się Prezydentowi Miasta Tarnobrzega.
- § 3.** Stanowisko wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Norbert Mastalerz

Uzasadnienie

Olga Lilien urodziła się 24 grudnia 1903 roku we Lwowie w rodzinie Norberta Liliena, znanego lekarza pediatri i Joanny z domu Braun. Jej rodzice byli zasymilowanymi polskimi Żydami i należeli do elity miejskiej. Olga zdobyła rzetelne wykształcenie lekarskie- ukończyła studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza, praktykowała m. in. w Stanach Zjednoczonych, Berlinie, Paryżu, uczyła się od najlepszych. Jako specjalizację wybrała pediatrię.

Po wybuchu II wojny z powodu żydowskiego pochodzenia musiała się ukrywać. Trafiła do Tarnobrzega, gdzie pomagali jej Barbara Szymańska i kierownik mokrzyzowskiej Szkoły Rolniczej dr Marian Połowicz. Mieszkała i pracowała w Mokrzychowie jako pomywaczka i kucharka. Mieszkańcy nie wydali jej Niemcom, mimo że za wszelkie wsparcie udzielone Żydowi groziła kara śmierci. Ukrywająca się lekarka kilkakrotnie stanęła wobec groźby dekonspiracji, jednak zawsze ratowała ją zdecydowana postawa Mariana Połowicza, a także innych mieszkańców, m.in. sołtysa wsi Jana Bili. To zrodziło w lekarce poczucie konieczności spłaty zaciągniętego długu. Mimo wielu atrakcyjnych propozycji pracy w dużych szpitalach i prestiżowych środowiskach, po wojnie Olga Lilien zdecydowała się zostać w Tarnobrzegu. Chciała swoją pracą odwdziżyć się społeczności za uratowanie życia. Jej życiowym credo stało się hasło "być najmniejszą z najmniejszych". Olga Lilien była jedną z organizatorek służby zdrowia w powojennym Tarnobrzegu i na terenie powiatu. Stworzyła oddział pediatriczny i opiekę nad matką i dzieckiem w tarnobrzesckim szpitalu. Pracowała też jako lekarka szkolna. Odpowiadała na każde wezwanie, wyjeżdżała albo wyruszała pieszo do okolicznych wsi z poradą lekarską. Była prekursorką szczepień ochronnych dzieci. Propagowała badania radiologiczne i laboratoryjne, przenosiła na tarnobrzescki grunt wiele nowinek medycznych.

Była też wielką patriotką. Pomagała miejscowym strukturom antykomunistycznego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, wspierała osoby prześladowane przez komunistyczny reżim, m.in. jeździła co tydzień do więzienia przez komunistów w Warszawie profesor Olgi Stände, przywożąc dla niej paczki z żywnością.

W 1964 roku formalnie przeszła na emeryturę, ale jeszcze przez wiele lat pracowała w szkołach i przychodniach, a także opiekowała się chorymi i samotnymi. W 1990 roku w wieku 87 lat zakończyła pracę lekarską. Ostatnie lata życia spędziła w domu opieki, gdzie zmarła 18 sierpnia 1996 roku. Spoczywa na cmentarzu parafialnym w Tarnobrzegu.

Za ukrywanie Olgi Lilien Janina Szymańska i Barbara Szymańska- Makuch 28 czerwca 1979 roku zostały odznaczone tytułem Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata. Marian Połowicz otrzymał tytuł Sprawiedliwego pośmiertnie, 22 stycznia 2018 roku.

Ustanowienie Roku doktor Olgi Lilien będzie stanowiło wyraz hołdu dla jednej z najwybitniejszych postaci w historii powojennego Tarnobrzega - lekarki, społeczniczki i patriotki, której życie i działalność uosabiają wartości odwagi, humanizmu i głębokiej służby drugiemu człowiekowi. Jej niezmordowana praca, poświęcenie, gotowość niesienia pomocy o każdej porze dnia i nocy oraz zaangażowanie w sprawy osób represjonowanych przez reżim komunistyczny czynią z niej wzór postawy obywatelskiej.

Będzie to również upamiętnieniem wyjątkowej bohaterki, ale także okazją do promowania uniwersalnych wartości: solidarności, wdzięczności, odwagi moralnej i służby społecznej. To również szansa na przywrócenie pamięci o ludziach, którzy ratując ją w czasie wojny okazali najwyższy wymiar człowieczeństwa.